

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 9 czerwca 2020 r.

BADK.DPK.133.65.2020 WW

P10-41/20	Data wpływu petycji 23 i 27 marca 2020 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 5 czerwca 2020 r.

**KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO,
PRAWO WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ**

TEMAT

UPORZĄDKOWANIE TREŚCI PRZEPISÓW USTAW

WNOSZACY PETYCJE: petycje indywidualne

Sebastian Adamowicz.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej, w celu uporządkowania treści przepisów ustaw.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji postuluje wprowadzenie zmiany w art. 1103¹ § 3 Kodeksu postępowania cywilnego przez nadanie mu brzmienia: „Jurysdykcja krajowa w sprawie małżeńskiej obejmuje także orzekanie o władzy rodzicielskiej nad wspólnymi małoletnimi dziećmi małżonków i kontaktach z nimi.”

W uzasadnieniu autor petycji podnosi, że wskazany przepis nie uwzględnia faktu, że wyrok rozwodowy dotyczy nie tylko władzy rodzicielskiej ale także kontaktów z dzieckiem. Według autora petycji „nie ma powodów, aby sąd w sprawie małżeńskiej procesowej, w której stroną jest cudzoziemiec, nie mógł orzekać o kontaktach z dzieckiem w tym samym postępowaniu dopiero w nowym, nieprocesowym.”

Autor petycji postuluje też zmiany w art. 174 ust. 3 ustawy Prawo własności przemysłowej przez zastąpienie w nim wyrazów „ustanawiającego Wspólnotę Europejską” wyrazami „o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.”

Autor petycji podkreśla, że wskazany przepis nie uwzględnia wejścia w życie w 2009 r. Traktatu Lizbońskiego, który zmienił nazwę traktatu. Postulowane zmiany mają charakter porządkujący.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460 ze zm.) normuje postępowanie sądowe w sprawach ze stosunków z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa pracy, jak również z zakresu ubezpieczeń społecznych oraz w innych sprawach, do których przepisy tego Kodeksu stosuje się z mocy ustaw szczególnych (sprawy cywilne) - art. 1.

Sprawy rozpoznawane w procesie należą do jurysdykcji krajowej, jeżeli pozwany ma miejsce zamieszkania lub miejsce zwykłego pobytu albo siedzibę w Polsce (art. 1103).

Sprawy małżeńskie oraz dotyczące małżeńskich stosunków majątkowych należą do jurysdykcji krajowej także wtedy, gdy:

1) oboje małżonkowie mieli ostatnie miejsce zamieszkania lub ostatnie miejsce zwykłego

pobytu w Polsce, jeżeli jedno z nich nadal ma miejsce zamieszkania lub pobytu w Polsce, lub

2) małżonek będący powodem ma co najmniej od roku bezpośrednio przed wszczęciem postępowania miejsce zamieszkania lub miejsce zwykłego pobytu w Polsce, lub

3) małżonek będący powodem jest obywatelem polskim i ma co najmniej od sześciu miesięcy bezpośrednio przed wszczęciem postępowania miejsce zamieszkania lub miejsce zwykłego pobytu w Polsce albo oboje małżonkowie są obywatelami polskimi (art. 1103¹ § 1).

Jurysdykcja krajowa jest wyłączna, jeżeli oboje małżonkowie są obywatelami polskimi oraz mają miejsce zamieszkania i miejsce zwykłego pobytu w Polsce (art. 1103¹ § 2). Jurysdykcja krajowa w sprawie małżeńskiej obejmuje także orzekanie o władzy rodzicielskiej nad wspólnymi małoletnimi dziećmi małżonków (art. 1103¹ § 3) - wniosek petycji.

Do jurysdykcji krajowej należą sprawy z zakresu stosunków między rodzicami a dziećmi, gdy dziecko, którego sprawa dotyczy, ma miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu w Polsce lub wnioskodawca i dziecko, którego sprawa dotyczy, są obywatelami polskimi (art. 1106³).

Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 286 ze zm.) normuje stosunki w zakresie wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych i topografii układów scalonych, zasady na jakich przedsiębiorcy mogą przyjmować projekty racjonalizatorskie i wynagradzać ich twórców oraz zadania i organizację Urzędu Patentowego (art. 1 ust. 1).

Oznaczeniami geograficznymi, w rozumieniu ustawy, są oznaczenia słowne odnoszące się bezpośrednio lub pośrednio do nazwy miejsca, miejscowości, regionu lub kraju (teren), które identyfikują towar jako pochodzący z tego terenu, jeżeli określona jakość, dobra opinia lub inne cechy towaru są przypisywane przede wszystkim pochodzeniu geograficznemu tego towaru. Na zagraniczne oznaczenia geograficzne można uzyskać w Polsce ochronę tylko, gdy oznaczenie korzysta z ochrony w kraju jego pochodzenia (art. 174 ust. 1 i 2).

Ilekcroć w przepisach niniejszego działu jest mowa o towarach, nie dotyczy to usług, produktów rolnych przeznaczonych do spożycia przez ludzi, wymienionych w załączniku I do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, produktów rolnych i środków spożywczych wymienionych w załącznikach do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 343 z 14.12.2012, str. 1) oraz napojów spirytusowych, które podlegają wpisowi na krajową listę chronionych oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 110/2008 z 15 stycznia 2008 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń

geograficznych napojów spirytusowych oraz uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 1576/89 (Dz. Urz. UE L 39 z 13.02.2008, str. 16, ze zm.) - art. 174 ust. 3 - wniosek petycji.

PRACE LEGISLACYJNE:

W **Sejmie** złożono petycję BKSP-145-IX-104/20 i petycję BKSP-145-IX-106/20 tożsame z prezentowanymi petycjami w sprawie zmiany:

- art. 1103¹ § 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
- art. 174 ust. 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2020 r. Prawo własności przemysłowej w zakresie aktualizacji odwołania do przepisów prawa Unii Europejskiej.

Petycje 30 kwietnia 2020 r. skierowano do Komisji do Spraw Petycji.

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 2086 ze zm.) w art. 58 § 1 stanowi, że w wyroku orzekającym rozwód sąd rozstrzyga o władzy rodzicielskiej nad wspólnym małoletnim dzieckiem obojga małżonków i kontaktach rodziców z dzieckiem oraz orzeka, w jakiej wysokości każdy z małżonków jest obowiązany do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania dziecka. Sąd uwzględnia pisemne porozumienie małżonków o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej i kontaktach z dzieckiem po rozwodzie, jeżeli jest ono zgodne z dobrem dziecka.

Ustawa z dnia 1 kwietnia 2008 r. o ratyfikacji Traktatu z Lizbony zmieniającego Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, sporządzonego w Lizbonie dnia 13 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 62 poz. 388) zawiera zgodę na dokonanie przez Prezydenta RP ratyfikacji Traktatu z Lizbony.

Traktat z Lizbony zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (Dz. U. z 2009 r. Nr 203 poz. 1569) w art. 1 akapit 3 stanowi: „Podstawę Unii stanowi niniejszy Traktat oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwane dalej „Traktatami”). Oba te Traktaty mają taką samą moc prawną. Unia zastępuje Wspólnotę Europejską i jest jej następcą prawnym” - wniosek petycji. Traktat został ratyfikowany przez Prezydenta RP 10 października 2009 r. i wszedł w życie 1 grudnia 2009 r.

INFORMACJE DODATKOWE:

Nowelizacja *Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego* z dnia 6 listopada 2008 r. usunęła, w wyniku uzupełnienia treści **art. 58 § 1**, wątpliwości co do obowiązku orzekania w wyroku rozwodowym o kontaktach z dzieckiem. Celem ustawodawcy było wyraźne stwierdzenie, że sąd ma obowiązek orzeczenia o kontaktach z dzieckiem. Nowelizacja *Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego* z dnia 25 czerwca 2015 r. dodała nowy przepis, który zezwala sądowi na

nieorzekanie o utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem na zgodny wniosek stron (art. 58 § 1b). Naturalnie złożenie zgodnego wniosku stron nie wyklucza orzeczenia przez sąd rozwodowy o ograniczeniu lub zakazaniu kontaktów z dzieckiem po rozwiązaniu małżeństwa na podstawie art. 113² lub 113³ *Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego*.¹

Z przepisu **art. 1103¹ § 3** *Kodeksu postępowania cywilnego*, zgodnie z którym „jurysdykcja krajowa w sprawie małżeńskiej obejmuje także orzekanie o władzy rodzicielskiej nad wspólnymi małoletnimi dziećmi małżonków”, wynika, że jeżeli sądy polskie są właściwe (w rozumieniu właściwości międzynarodowej) do rozpoznania danej sprawy małżeńskiej, są również właściwe w ramach tego postępowania do orzeczenia w przedmiocie władzy rodzicielskiej, choćby nie były spełnione przesłanki, od których zależy jurysdykcja sądów polskich w danej sprawie dotyczącej władzy rodzicielskiej. Instytucję tę można określić, przez analogię do terminologii dotyczącej właściwości sądu, jako jurysdykcję krajową pochodną na zasadzie powiązania spraw (tak K. Weitz). Regulacja art. 1103¹ § 3 ma praktyczne znaczenie przede wszystkim w sprawach o rozwód, gdyż w wyroku orzekającym rozwód sąd obligatoryjnie rozstrzyga o władzy rodzicielskiej nad wspólnym małoletnim dzieckiem obojga małżonków (art. 58 § 1 *Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego*)².

Przepis **art. 1106³** wyznacza jurysdykcję sądów polskich w sprawach ze stosunków między rodzicami a dziećmi, rozpoznawanych w postępowaniu nieprocesowym. Spraw ze stosunków między rodzicami a dziećmi rozpoznawanych w procesie dotyczy art. 1103². Przez sprawy między rodzicami a dziećmi według art. 1106³ należy rozumieć sprawy uregulowane w art. 579–584, takie jak sprawy o przyznanie, powierzenie wykonywania, ograniczenie, zawieszenie, pozbawienie i przywrócenie władzy rodzicielskiej, ustalenie, ograniczenie albo zakazanie kontaktów z dzieckiem, sprawy o uznanie ojcostwa, w przedmiocie rozstrzygnięcia o istotnych sprawach dziecka, gdy brak porozumienia między rodzicami, sprawy o zezwolenie na dokonanie przez rodziców czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem dziecka lub na wyrażenie przez rodziców zgody na dokonanie takiej czynności przez dziecko, sprawy o nadanie dziecku nazwiska.

OPRACOWAŁA

Wanda Wójtowicz

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz

¹ Grzegorz Jędrejek, Komentarz aktualizowany do art. 58 *Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego*, stan prawny: 2019.06.15.

² Mariusz P. Wójcik, Komentarz aktualizowany do art. 1103¹ i 1106³ *Kodeksu postępowania cywilnego*, stan prawny: 2019.04.20.